

శ్రీ

అభినవకుమరిశతకము

మొదటిభాగము.

సంకర్త.

గాజులపల్లి వీరభద్రరావు.

1926.

స్వస్వామ్యసంకలితము.

వెల. 0—2—0

అనుభవచికిత్సాదర్శనము

—o—

కొండవముద్రణము. దళసరికాగితములు. చక్కనిఅచ్చు.

గ్రంథకర్త: వైద్యపండిత

వసంతపురం లోకరాజు మునయ్యగారు.

బదినంవత్సరములుగ లోకమునందనేక స్థలములందు
గాగింపఁబడి యనేకులను రక్షించిన బ్రహ్మశ్రీ వైద్య
లోకరాజు వసంతపురము మునయ్యగారి, అనుభవ
వాడి గుణమిచ్చిన ఔషధములను కొంచెమైనను
పెట్టక బాలురుసయితము నమ్మకముగా యియ్యఁ
ఔషధములను జేయుపద్ధతులను వ్రాయఁబడినది.

స్తుకము సహాయమున ఎంతమాత్రపు ప్రాథమిక
రము గలవారయినను తమంతటఁదామే ఔషధముల
ఁలరని మానమ్మకము. యీగ్రంథమునందు సుమా
గ్రటలు, 1800 చికిత్సలుచేయుటకు చక్కని తేనెలొ
తెనుఁగుపద్యములు బాలురకు సయితము అర్థమ
చ్చటచ్చటకొనపదములకు తెలుగు టీకాతోసహా
ఁబడినది. ఈగ్రంథమునందలి చికిత్సలలో నొక్కటియొ

నను గుణమునిచ్చుటకు దప్పినదని రుజువుచేసిన సొమ్ము
జాపసుయియ్యబడును. వెల. రు 2-8-0 లు.

జనోపకారిణీస్టోర్సు, పొద్దుటూరు.

శ్రీ

అభినవకుమరిశతకము

కవిశిష్యుడు.

ప్రభుకర్తః
గాజులల్లి సీతభద్రరావు.

1926.

ప్రథమముద్రణము

1500 ప్రతులు

జూలై నెల 1926.

పొక్కిలిటూరు

జానకి ముద్రాణశాల

ముద్రితము.

ప్రతిక.

అభినవకుమారాచార్యము. ఇది ఆధునికకవులలో నొక
 యొక గాఢమున పరిభ్రమింపగలగలచేరచింతించుటయే. ఆంధ్ర
 భాష ఇతనికి దేశభాషయే. ఇతని కవనమందు కందపద్య
 రచనమే ప్రధాన కృత్యము. సునీతిబోధకములగు నా మెతలు
 శ్రీతిపద్యమందు నిండియున్నవి. వేయేల. ఆంధ్రపాఠశా
 లాధికారులు ఇది లభ్యమగు పుస్తకముగ సంకలనమునందు
 చేరించెద. ఇంకను గొన్నిగ్రంథములయందు దీనికి రచనా కు
 సూహలము కలనని తెలియవచ్చుచున్నది. రచనావైచార్య
 ము సోపానసరణినలై జౌన్నత్యము నందుఁగాత.

ఇట్లు,

భాకరావేట. }
 3-6-26 } రాయపెద్ద, వెంకటరమణయ్యశాస్త్రి.

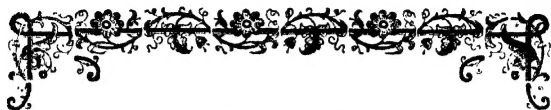
విజ్ఞప్తి

సంస్కృతభాషయందు

సంస్కృతభాషయందు గాని, యాంధ్రభాషయందు గాని నాకు పండిత్యము బొత్తుగాలేదు. సామాన్యముగ పాఠ్యమిక పాఠశాలలలో నేర్పించు వ్యాకరణ సూత్రములైన నేనెఱుగను. విశేష గ్రంథాలలోకథము వలనను, ఆంధ్రపత్రికాపతనమువలనను, నేగడించిన భాషాజ్ఞానముచే యీశతకాది గ్రంథముల వ్రాయ సాహసించితిని. పండితవరులు యిందలి లోపములను దయతో నెఱుకపఱచిన బురప్పు ద్రాణమున నవరించి దిద్దుకొనెన. ఇందు నాయనుభవమున కప్పుడప్పుడు, దోచిన నీతుల శక్తికొలది బొందుపఱచితి. ఎటు తెనను నేనొక గ్రంథకర్తను గావలెనన్న కుతూహలము నన్ను బ్రేరేప పండితసంస్కరణములైన బొందకయే నీశతకము బ్రకటింపదలచిన నన్ను పండితోత్తములు మన్నింప శ్రాద్ధించెద. పిట్ట చిన్నది కూత పెద్దది యచ లోకోక్తిచొప్పున శతకమునకును విభాగములా? యని నన్ను బ్రశ్నింపవచ్చును. ఆందుకు నేరచించిన రెండువందల పద్యముల నొకమార చొప్పింపలేని నా ధనలోపమే ముఖ్యకారణము. ఈచిన్న పోతమునకు బీతికవ్రాసిన వారికిని, లల్పవ్రయమునకే య చొప్పింప జూనకీ ముద్రాణాలయాధిపతులకును గృతజ్ఞతా పూర్వకంకనము లర్పించుచు నింతటితో విరమించెద.

ఆనువారిల్లి. }
18-6-6 }

ఇట్లు, బుదజనవిధేయుడు.
గాజులపల్లి వీరభద్రరావు.

కు మ తి శ త క ము .

శ్రీ

కారము గృతిమొరలను

బ్రాకటముగ నిలుపుకవుల పద్ధతివలెనే

వాకొస బూనితి నేనును

శ్రీకాంతుని నామమిందు జెలగఁ గుమతీ.

1.

క॥ కందము యందం బగునని

పొందుగ సమకూర్చి నీతి పుంజములిందుఁ

జందగ వ్రాసెద శతకం

బందముగా కవులుమెచ్చ నరుదుగ గుమతీ.

2.

క॥ నీవలె దేవుని పుత్రులె

నీవలె పాణంబు లొకటె నీతియు నొకటె

నీవలె జూడుము సర్వుల

నీవలె జూడంగ మేలునీకగు గుమతీ.

3.

క॥ పనిలేక పగుల యిండ్లకు

జనదగ దేవేళ నెంత సాధువులైనఁ

కు మ తి శ త క ము.

చనినక వచ్చును నింపలు

మనమున యోజించిదీని మానుము కుమతీ.

4.

క! సరసం బెవ్వరి తోడను.

విరసంబే తెచ్చుచుండు వివరీతముగా

సరసతుల తోడ నెప్పుడు

సరసము సరిగాదు మాను చయ్యన కుమతీ.

5.

క! నాలుకపై రుచి గోరకు

చాలకప్రియ మిద్దియనుచు సర్వం బెలమి

బేలవు నీనై తినకుము

నాలుకపై నుండబోదు నమ్ముము కుమతీ.

6.

క! ధనమును సంపాదించగ

ననువగు రీతిననె గాక యప్పు ితిక

గొనకొని కూర్పగ జూడకు

ఘనమగు కీర్తియును దాన కలవగు గుమతీ.

7.

క! కాసుకు బోయిన మానము

కాసులు వేయింట్రికైన గాదుర పొందక

కాసుకడ మానమేటికి

వీసముగా గాంతువీవు వెట్టిని గుమతీ,

క! కులమే దైనను గానీ

యిలలో గుణమున్న నదియె యిచ్చును ఘనతే

సలలితమా సద్గుణమును

కులముతో బోల్పంగ నెందు గూడదు కుమతీ.

9.

- క॥ ఋణమే కాల్చును మనుజుని
ఋణమే నిలువెల్ల జీల్చు రోగముదెచ్చున్
ఋణమెంత వారి నైనను
గణనకు రానీదుదాని ఘనమది కుమతీ. 10.
- క॥ పలుకవలె జనము మెచ్చగ
పలుకంగా నగదు కాటు పట్కులు పభలన్
పలుక నేర్పరిని చో భూ
తలమున బండవలె నుండు నగుగా కుమతీ. 11.
- క॥ కలకాల మొక్కతీతిగ
జలజాతున కైనగాని జరుగదు జగతిన్
గలవెన్నె లైన నుండదు
కలకాలము దీనిదెలిసి గడుపర కుమతీ. 12.
- క॥ వెలయాలి పొందు చేసిన
తొలగును మున్నుండె ధనము పోల్చి దేహ
దులబలము సడలునయ్యా
వెలవెలదుల పొందువలదు విషవర కుమతీ. 13.
- క॥ పదుగురు కుమారు లేటికి
మునమెన గూర్చంగ నొక్క పుత్రుడె చాలున్
పదివేల చుక్కలందున
జడలం జంద్రుండె కాంతి సారము కుమతీ. 14.
- క॥ పలుకగ వచ్చును నీతుల
బబుకంగా వచ్చు మఱియు పలుధర్మములన్

కు మ తి శ త క ము.

పలుకుల వలెనే నడుచుట

కలికాలము నందు మిగుల గవ్వము కుమతీ. 15.

క॥ శకునము జూచియె చనవలె

శకునంబును జూడకెప్పుడు జనదగఁ దెవఁగు

శకునము సరిగా కుండిన

వికవికతా కార్యఫలము వినరా కుమతీ. 16.

క॥ ఎంతే కష్టము గలిగిన

సుంతయు దుఃఖంపకున్న శుకయోగివిగా

నెంతురు జనములు వింతగ

మంతనమున దీనిదెలిసి మసరా కుమతీ. 17.

క॥ చిత్తము శివు బూజంపగ

బత్తిని పర భామలందు బరపుట లెపుడె

బొత్తుగ ఫల ముండదనెడు

సత్తెము గనుగొనుచు పూజ సల్పర కుమతీ. 18.

క॥ పరసతిని తల్లిగాగను

పరధనమును మన్నరీతి బాటించినచో

నరుడధిక పుణ్యతముడై

కరివరదుని కరుణబొంద గల్గుర కుమతీ. 19.

క॥ ఇల విద్య లెన్నినేర్చిన

తెలివంతయు బొందలేరు తెలియని మనుజుల్

తెలివొకరి సామ్మగాదని

తెలిపెడి పలుకెంతో నిజము దెలియర కుమతీ. 20.

౪॥ నీవొకటి దలచి యుండిన
దైవం బింకొకటి దలచు తధ్యముగాగఁ
నీవెపుడు ఫలము గోరక
నీవిధి నెరవేర్చు మేలు నీకగు గుమతీ. ౨1.

౫॥ నీవెపుడు ఫలముగోరక
దేవునిపై భారముంచి స్థిరమతితోడఁ
నీవన్ని పనులు సల్పిన
దేవుడు వృధసేయడంచు దెలియర కుమతీ. ౨2.

౬॥ మగనికి పలవని దేదియు
దగఁదాఁ గోరక ప్రియంబు ధరసల్పినయా
మగువను రెండవ లక్ష్మీయై
యగునని చెప్పంగవచ్చు నారా కుమతీ. ౨3.

౭॥ కోటులు ధనమార్జించిన
కాటికి జనువేళలందు కాసాకటైనఁ
దాటదు వాకిలి తనతో
నేటికి వ్యర్థంపుమోహ మిలలో గుమతీ. ౨4.

౮॥ చేతిలొ బలముండంగనె
దాతై తానీయవలెను తగు దానంబుల్
వాతము చేతికివచ్చిన
నేతీరున నీయనేర్తు విలలో గుమతీ. ౨5.

౯॥ నీలో పొగరుకు ముఱియుచు
లోలాఱ్ఱులగాంచి మోహ లోలుడవగుచుఁ

కు మ తి శ త క ము.

యేలా రతులను గోరెడు

కాలుని సమ్మెంట వ్రేటు గనరా కుమతీ. 26.

క॥ మగనిని బాసిన మగువకు

సుగుణంబులవెన్నియున్న చూడక ధాత్రిక

మగడువిడిన ముండందురు

మగనివివేకంబదేల మాన్యత కుమతీ. 27.

క॥ పలుకుల నీతులు జమ్ముచు

తులువలు తమ నడతలోన దొనగులు పొసగె

వలపెరుగని వనితలవలె

పలపల దిరుగంగ నేమి బాగగు కుమతీ. 28.

క॥ ధనమున్న దానముండుట

వనముంపిన గోకిలంబు వసియుండుటయు

జనులున్న నీతియుండుట

లొనగూడక వాసియెట్టు లుండుని కుమతీ. 29.

క॥ తులలేని ధాన్యసంపద

లలయక గూర్పంగ జూతు రదినిల్వదు సూ

నులు కడుదరిదుర్లగు నెడ

నిలువంగా నెవరితరము నిరలము కుమతీ. 30.

క॥ పూసాటు సొమ్ముగాంచిన

చేసాపగ బుద్ధివోడము శివునకునైన

చేసాప కుందురెవ్వరు

పూసాటుగ సొమ్ము దొఱక పుడమిని కుమతీ. 31.

క॥ పోయకు పాముకు పాలను
 చేయకు దుష్టాత్ముతోడి చెల్లిని యెపుడున్
 గోయకు విల్లాలి సొబగు
 బాయకు నుజ్జాని చెల్లి బంధము గుమతీ. 32.

క॥ వాదెవరి తోడవచ్చిన
 నీదింతయు నుండుతప్పు నిక్కముదాసన్
 నీదేమియు తప్పుండక
 వాదెస్వరితోడ పొసగ బడదుర కుమతీ. 33.

క॥ తన పలుకులెల్ల సత్యము
 తనచై నము లెల్ల శాస్త్ర ధర్మంబనియున్
 అనుకొనక నరుడు స్వయముగ
 తన నడత పరీక్ష న్బుదగుర కుమతీ. 34.

క॥ కనుమూయు సంతలోపల
 నొసగూడెడి మేలుకీళ్ల నొకటియైనై నన్
 గనుగొన జాలదు మనుజుడు
 కనుగొన నరుశక్తియెంత ఘనమా గుమతీ. 35.

క॥ ఋతుకాల మందు మాత్రమే
 రతిసల్పగ గోరు పసులు రతి మితిలేకన్
 మతిలేని మరుజు పోలిక
 నతిచపలత నలుబూన వౌరా కుమతీ. 36.

క॥ గడచితినిక నాకేమని
 దుడుకున బల్కంగరాదు దూరపుదృష్టిన్

అడుగడుగుకు నీవేగలి

బడియెదవో దానిదెలిసి బ్రతుకర కుమతీ. 37.

క| కనకపు బొమ్మేయగునెడ

ఘనమగు వస్త్రంబులేల గట్టగ ధరలో

జనమోహిత లగు సుదతులు

కనకపు సొమ్మేల దాల్చగావలె గుమతీ. 38.

క| పదునైదు నాళ్ళొకపరి

పదిలముగా లంఘనంబు పాటించినచో

గదియ దజ్జేర్నపు రోగం

బడియే నేకాదశందు రాహులు కుమతీ. 39.

క| జననంబందున సోదరు

లనబడు వారలె పదపడియగుదురు శత్రుల్

ఘననీతి యుతుల సహితము

ధనమోహము నీతిబాపు తధ్యము కుమతీ. 40

క| ఒకరిని జెరిచెడి గుణ ముం

డ కధరనుండదు రహస్య టక్కరి తనమే

రికి నను మహాత్ముబోధన

సకలోర్విక దెంతనీతి సారము కుమతీ. 41.

క| కడుపార నోగిరంబును

గుడువక బీడ కిసుమంత గొనుమని బిచ్చం

జిడకను లుబ్ధత దిరుగా

జెడు వరుగతి వెనుకకాలు జెఱుగుర కుమతీ. 42.

క॥ తురగము గుణసంయుతమని

తరుణులు సుకుమార్లటంచు దగదుర విడువన్

చుఱుకుగ నొకమార్తెనను

బెఱుకక గుణవృద్ధియెట్లు పెంపగు కుమతీ. 43.

క॥ వనమున వాసముజేసిన

మనమున కశ్వలము బోక మానవు లెవరున్

ఘనయోగులు కానేరరు

కననేరరు దేవునంచు గనుగొను కుమతీ. 44.

క॥ అదనెఱుగక నాథునితో

నిదిలే దదిలేదటంచు నేడ్పించెడియా

ముదితతొ కాపురము సలుపు

ట దియజునకు గూడ సాధ్యమానా కుమతీ. 45.

క॥ తనువుండిన మూన్నాళ్లలో

తినవలె నోటికి రుచిగను తీర్థంబులకున్

జనవలె గనవలె కోవిద

జనముల వినవలె సునీతిసారము కుమతీ. 46.

క॥ అలికుల వేణుల గూర్చిన

తలపులు మదినిండ నురులదవిలెడియా లే

డులచందంబుననే పురు

షులు వైవాహికము లాడజాతురు కుమతీ. 47.

క॥ ఎంతే లోకము పొగడగ

వింతగు ధర్మంబుజేసి వెలసివగానీ

సుంతయు ఫలముగ గోరిన
గొంతెమవలె వాడునంత కోమటి కుమతీ. 19.

క॥ పరిపరి విధముల జూచిన
నిరవుగ సుఖ దుఃఖములకు యింతులె ధరలో
సరియగు భార్యతో సుఖమును
నరకము దుష్టాత్మయైన నాతితో గుమతీ. 20.

క॥ రోగము డెలియక వైద్యుడు
రోగికి మందీయ దగదు ధృష్టముగధరలో
బాగుగ తెలియక యిచ్చిన
మూగకు నేర్పించుచువు బోలుర కుమతీ. 21.

క॥ తనరోగము డెగుతెరవును
గననేరక యెరుచికిత్స గావింపంగా
పనిబూను నట్టివైద్యుని
ఘనమెంతని చెప్పవచ్చు గనుగొను కుమతీ. 22.

క॥ తన ఘనత యిట్టిదంచును
ఘనముగ వర్ణించి చెప్ప గావలె నటరా
వనమున గేదగియుండిన
ఘనవాసన గొల్పి ఖ్యాతి గాంచడె కుమతీ. 23.

క॥ తన నొకరు నిందజేసిన
తనకెంతటి కోపమొదవు ధరనటువలెనే
తన నిందల కొరుల మనము
ఘనకోపం బొందునంచు గనుగొను కుమతీ. 24.

క॥ పాండిత్య మల్పమగునెడ
పండిగ గర్వంబుగల్గు తప్పక నెందున్
పాండితి పండిగ నుండిన
యుండదు గర్వంబు సుంత నుద్విని గుమతీ. 54.

క॥ కులమున వద్దికి యుండిన
తలచిన మాత్రానకుక్క దాకాశికి బో
న లభించున నెడి సామెత
తలపున నేవేళనుంచ వగుగా కుమతీ. 55

క॥ అక్కర గడచిన మీదట
తక్కెడ విరుగంగగొట్టి తప్పక పాయిలో
గుక్కుట యవి నీతియనుట
నొక్కెడ నీమనమునందు నుంచుము కుమతీ. 56

క॥ ఘనయోగి యైన గానీ
తనకాలము గానివేళ తరుణుల పొందున్
మనమం దాశించి మిగుల
ఘననిందల పాలుగాక గడుచునె కుమతీ. 57.

క॥ వెలగల బట్టల చాల్చిన
కులమే మఱునంగజేసి కూర్చును మదమున్
వెలగలుగు బట్టలెప్పుడు
మదుర కట్టంగనీవు వసుధన్ గుమతీ. 58

క॥ కొత్తగ కోడలు వచ్చిన
యత్తులు మొత్తంగజూతు రదియెలనొకో

కు మ తి శ త క ము.

అత్తయు మునుదా నొక్కెడ
నత్తింటికి కోడలగుచు నలరచె కుమతీ. 59.

౪౧. పతియనిన నీసడించుచు
పతియ్యాజ్ఞల మీటిముక్తి బడయగ మివులన్
వ్రతముల నల్పిన పడతుక
పతిభక్తిని లేక ముక్తి బడయునె కుమతీ. 60.

౪౨. పుక్కిటి పురాణమనినన్
జొక్కుచు నీవిందువెపుడు సాంపువలిర్పన్
మక్కువ హరిసంస్కరణము
దిక్కుకు బోవేలనీకు తెవులా కుమతీ. 61.

౪౩. ఎప్పుడు జూచిన నితరుల
తప్పుల వెతుకంగజూతు తప్పులు నీకున్
జొప్పడ కుండునె యెయ్యెడ
నొప్పులనే నల్పువార లుందురె కుమతీ. 62.

౪౪. ధనమే మూలము నీతికి
ధనమే మూలంబు పాప తండముకెల్లన్
ధనమెంత యుండియున్నను
ఘనమతులే వేళనీతి గడువరు కుమతీ. 63.

౪౫. పలుమారు కోపమొందకు
చలనంబున్ గలుగనీకు శాంతముమదిలోన్
కలలైన కోపచిత్తున
కలవడునే గౌరవంబు లరుజౌ కుమతీ. 64.

క॥ వాసిగ తోచిన నీతుల

వాసితి నీ శతకమందు పండితజనముల్

బేసనకడు మృదుశైలిని

వాసిన వాడేను వీర భద్రుడ కుమతి.

65.

ప్రథమభాగము సంపూర్ణము.

ఈ గ్రంథకర్తగారిచే రచియింపబడి త్వరలో వెలువడనున్న
యితర గ్రంథములు.

అ భి న వ కు మ తి శ త క ము. (రెండవ భాగము.)

జనసామాన్యమునకు చక్కగ బోధపడునట్లు లోకోక్తుల
తో నిండియుండు నీతులగుమి. త్వరలో వెలువడును. ఆ ౨.

స త్య వ్ర త నా ట క ము

స్త్రీలగుణోదార్యముల వెల్లడించుచు వ్రాయబడిన కల్పి
త నాటకము. సత్యవాక్యచాలనమున అద్భుత సంకటముల
కోర్చి కడతేరిన సతీతిలకముయొక్క చరిత్రము, కడుంకడు జా
లిపుట్టించును. స్త్రీ పురుషులకును, బాల బాలికలకు, పండిత
పామరులకును, సుబోధకమగు మృదువైనైలిలో రసవంతముగ
వ్రాయబడినది. వెల. 1-0 ౪

వా మ న చ రి త నా ట క ము.

శ్రీ పోతనామాత్యకవివరుని భాగవతమందలి పద్యరశ్మి
ముల సందర్భానుసారముగ వాడుకొనబడి మృదువైనైలిలో వ్రా
యబడిన పరమభాగవతోత్తమ చరిత్రము. రు. వెల 1-0-0.

కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడును సరభాస్త్రి
ముందుగ బంపుకున్నవారికే లభించును.

గ్రంథములు వలయువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు

గాజులప వీరభద్రరావు,

ఆనువారిపల్లి, పోచుమామిళ్లపోస్టు, కడపజిల్లా.

13572

